

Udskriftsdato: 19. december 2025

KEN nr 9531 af 22/06/2023 (Gældende)

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2023-80-0970

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: 2023-80-0970

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2023-80-0970

Kritik af Frihedsbrevet for citathistorie

Frihedsbrevet omtalte i januar måned forvaltningen af en organisation, der bekæmper madspild. Organisationen klagede til Pressenævnet over omtalen, herunder at overskriften var misvisende, at artiklen indeholdt ukorrekt information om, at foreningen gang på gang havde indsendt dokumentation for sent til Indsamlingsnævnet, og at Frihedsbrevet ikke havde forelagt indholdet af en citathistorie. Pressenævnet fandt, at overskriften var misvisende, at der ikke var tilstrækkelig dækning i omtalen af indsendelse af dokumentation, og at beskyldningerne i en citathistorie burde være blevet forelagt for organisationen og udtalte kritik.

Foreningen [Foreningen] ved [Stifter] har klaget til Pressenævnet over artiklen *”På tv er han et grønt mirakel – men i virkeligheden er der omfattende rod i rost madspildsorganisation”*, bragt den 31. januar 2023 på frihedsbrevet.dk, idet [Foreningen] mener, at god presseskik er tilsidesat.

[Foreningen] har blandt andet klaget over, at artiklen indeholder ukorrekt information, og at Frihedsbrevet ikke har foretaget tilstrækkelig forelæggelse.

1 Sagsfremstilling

Frihedsbrevet bragte den 31. januar 2023 artiklen *”På tv er han et grønt mirakel – men i virkeligheden er der omfattende rod i rost madspildsorganisation”* på frihedsbrevet.dk.

Der er i artiklen indsat et billede af [Stifter], der står foran nogle røde plastkurve med grøntsager og frugt. Af billedteksten fremgår:

”[Stifter] fra [Bynavn A] står bag [Foreningen], som indsamler overskudsmad i 105 byer. [...] ”

Af artiklen fremgår:

”Det korte af det lange

Foreningen [Foreningen] er blevet fremhævet af store danske virksomheder, politikere og kendisser for deres store arbejde med at forhindre madspild.

Dagligt sørger en horde af frivillige kræfter for at uddele overskudsmad til værdigt trængende i foreningens såkaldte madoaser.

Gennem årene har stifteren og ledelsen af foreningen dog haft ualmindeligt svært ved både at fremlægge regnskaber og har samtidig ikke haft styr på indsamlingstilladelser.

Frihedsbrevet kan nu fortælle, at Indsamlingsnævnet to gange har politianmeldt organisationen, hvilket i et tilfælde har resulteret i en bøde til foreningen.

Samtidig har [Foreningen] adskillige gange haft svært ved både at indsende regnskaber og gebyrer til tiden.

En succeshistorie – på overfladen

[Foreningen] er fremført som en vidunderlig historie i de danske medier. Som bare [Aldersangivelse] stiftede [Stifter] organisationen i 2016, der skulle hjælpe økonomisk trængte personer og familier ved at uddele overskudsmad.

Idéen er, at varer, som har overskredet sidste salgsdato eller er blevet lettere beskadiget i dagligvarehandlen, i stedet bliver uddelt i organisationens såkaldte madoaser til værdigt trængende.

Som stifter og direktør af organisationen nåede [Stifter] finalepladsen i [Tv-programmet], hvor fem dommere anført af kokken [Person 1] og iværksætter-ikonet [Person 2], der er tidligere uddannelses- og forskningsminister, skulle vurdere Danmarks bedste klimaidé.

Arbejdet har også kastet rosende artikler af sig i flere landsdækkende medier, ligesom Nordisk Ministerråd udvalgte organisationen til at repræsentere Danmark i kampen mod madspild.

[Foreningen] er også en del af Fødevareministeriets tænketank om forebyggelse af madspild, One/Third.

Senest var det Danmarks nye fødevareminister [Person 3], der fremhævede organisationen.

“Jeg har i dag været på et rigtig spændende besøg i [Bynavn A] hos idemanden og stifter af [Foreningen] [Stifter],” skrev ministeren i et opslag på LinkedIn for to uger siden, hvor han opfordrede danskerne til at blive bedre til at udnytte fødevarerne bedre og anpriste stifteren med ordene “Godt gået, [Stifter].”

Ifølge stifter [Stifter] snakkede han med ministeren om at få madspildsindsatsen på finansloven.

Stifter og direktør skylder foreningen penge.

[Mellemrubrikken er efter henvendelse fra [Foreningen] blevet rettet til følgende: “Foreningen skylder stifter og direktør penge”]

Det startede som en god idé i 2016. Dengang [Aldersangivelse]e [Stifter] oprettede en lokal Facebook-gruppe, hvor man kunne uddele overskudsmad. Siden er foreningen [Foreningen] kun vokset og vokset.

I dag hævder foreningen at engagere 800 frivillige, som dagligt uddeler 30 ton mad.

Men i takt med at der er kommet flere frivillige, flere madoaser og mere overskudsmad over disken, så efterlader foreningen sig et spor af tvivlsom administration, mangelfulde regnskaber og politianmeldelser.

Siden foreningen blev stiftet i 2016, er der ikke offentliggjort ét eneste regnskab. Det er på trods af, at det både er muligt at indgå partnerskaber og donere et fast månedligt beløb til foreningen.

“Da vi er en forening uden erhvervsmæssige indtægter, skal vi ikke opstille et egentligt regnskab,” lyder det i et svar fra [Foreningen].

Først fra 2019 og frem begynder [Foreningen] at offentliggøre såkaldte resultatopgørelser. Flere af lokalforeningerne mangler dog fortsat at offentliggøre indsamlingsregnskaber.

Resultatopgørelserne er dog yderst sporadiske. Da [Bynavn B] Kommune får tilsendt en af opgørelserne fra foreningen, vurderer kommunen den således:

– Der er ingen status i regnskabet (består blandt andet af beholdning og gæld)

- Regnskabet bærer præg af forkerte udtryk og manglende specificering
- Kommunens tilskud fremgår ikke specifikt i regnskabet

Frihedsbrevet har spurgt [Foreningen], om det er en revisor, som laver deres resultatopgørelser. Det har foreningen ikke svaret på. Det har dog ikke været muligt for Frihedsbrevet at finde en dansk revisor med samme navn som den person, der underskriver foreningens resultatopgørelser.

Hvad man dog kan se er, at foreningen fra 2019 til 2021 har haft en omsætning på 401.396 kroner.

Samtlige år har foreningen dog kørt med relativt store underskud. De underskud skal dækkes af stifteren [Stifter] selv.

Det har også Sjællandske Medier tidligere kunnet fortælle. [Ordet ”Sjællandske Medier” linker til artiklen ”Kommunens revision: Ingen krav til [Foreningen]s regnskab”, bragt den 28. september 2021 på sn.dk, *Pressenævnet*]

Dermed hænger [Stifter] personligt på at skulle lægge ud for et underskud på cirka 135.000 kroner. Det vil altså sige, at foreningen skylder penge til stifteren, der i dag er direktør i foretagendet.

I et svar til Frihedsbrevet skriver [Foreningen], at det er foreningens kasserer og foreningens bilagskontrollant, der står for at bogføre foreningens gæld til [Stifter].

Rod i indsamlingerne

Selvom det ikke er muligt at se, hvor foreningens penge kommer fra i deres resultatopgørelser, stammer en del af pengene fra indsamlinger.

Frihedsbrevet har fået aktindsigt i foreningens indsamlingsregnskaber og kommunikation med Indsamlingsnævnet, der hører under Civilstyrelsen. Det afslører flere alvorlige mangler i foreningens administration.

I flere af ansøgningerne om en indsamlingstilladelse fremgår det, at en af måderne at donere penge til foreningen på er ved at sende penge til et MobilePay-nummer, som er registreret hos foreningens stifter, [Stifter].

”Før organisationen fik oprettet en erhvervskonto, gik pengene ind på en separat konto, oprettet til formålet af direktør [Stifter], således at en adskillelse fandt sted på trods af, at det var gennem privat oprettet konto,” skriver foreningen i et svar til Frihedsbrevet.

Det er et krav, at man indsender et indsamlingsregnskab til Indsamlingsnævnet, når man har fået en indsamlingstilladelse. Men gang på gang sender har [Foreningen] problemer med at få indsendt dokumentationen til Indsamlingsnævnet.

Senest i 2022 måtte Indsamlingsnævnet rykke foreningen ad flere omgange og true med politianmeldelse for at få tilsendt et regnskab.

I 2022 var fristen for regnskabet den 8. januar, men det blev først indsendt til Indsamlingsnævnet den 14. april.

Året forinden – i 2021 – var [Stifter] blevet kontaktet af Indsamlingsnævnet, fordi de kunne se, at foreningen samlede penge ind uden at have søgt om tilladelse.

I første omgang reagerer [Foreningen] ikke på henvendelsen. Først en måned senere – da Indsamlingsnævnet endnu engang kontakter stifteren – bliver der ansøgt om tilladelse til at samle penge ind.

Det koster 1.100 kroner at ansøge om tilladelse, men de penge glemmer foreningen at indbetale – og så begynder en rodet proces.

[Stifter] oplyser, at pengene er overført den 3. oktober 2021, selvom de i ansøgningen havde skrevet, at pengene var overført den 27. september.

Tre dage senere sender [Stifter] så dokumentation på, at pengene er overført til Indsamlingsnævnet. Han har vedhæftet et skærmbillede af bankoverførslerne, som viser, at pengene ikke er overført den 3. oktober, men først den 6. oktober.

Den 14. oktober ringer Indsamlingsnævnet så igen til [Stifter], da de fortsat ikke har modtaget de penge, som [Stifter] ellers havde forsikret dem om, at han havde sendt. [Stifter] skyder skylden på problemer hos banken.

Samme dag sender [Stifter] en mail med endnu et screenshot af pengene, som er overført. Denne gang er betalingsdatoen den 14. oktober — altså lang tid efter, at foreningen har lovet, at pengene var overført.

Politianmeldt

Det er dog langt fra de mest alvorlige sager, som [Foreningen] har haft med Indsamlingsnævnet. To gange er sagerne fra Indsamlingsnævnet nemlig blevet sendt videre til politiet.

[Politikredsen] bekræfter overfor Frihedsbrevet, at den ene politisag er endt med en bøde til foreningen.

Ifølge foreningen selv har de modtaget bøden, fordi de ikke var opmærksomme på, at man skulle have en indsamlingstilladelse for at modtage donationer.

Inden man bliver politianmeldt, modtager man en række opmærksomhedsbreve fra Indsamlingsnævnet. I brevene står der, at man risikerer at blive politianmeldt, hvis man ikke ansøger om tilladelsen. Hvordan kan det være, at I ikke reagerede på disse?

“Det gjorde vi ikke, fordi vi i samme periode heller ikke var opmærksomme på, at man skulle have særskilt NemID og e-boks til foreninger. Vi kendte derfor ikke til opmærksomhedsbrevene, før politiet ringede og fortalte os, at vi var blevet politianmeldt og ville modtage en bøde. Da vi havde den oplysning, kunne vi reagere, og det gjorde vi så.”

Svarene er sendt fra direktør og stifter [Stifter] og bestyrelsesformand [Person 4].

Det er muligt at få tilladelsen bagudrettet – hvilket også er sket i flere tilfælde for jer. Hvorfor søgte I ikke om tilladelse, da I opdagede, at I ikke havde en?

“Fordi vi blev opmærksomme på det for sent,” skriver foreningen, som også tilføjer, at den anden politianmeldelse er en fejl.

“Der er tilsyneladende en person, som har oprettet et CVR-nr. og kaldt virksomheden '[Foreningen] [Bynavn A]'. Civilstyrelsen troede i første omgang, at det var os, men vi havde vores egen indsamlingstilladelse på vores eget CVR-nr,” skriver foreningen.

[Foreningen] [Bynavn A] er oprettet af en person, der deler navn med en af foreningens frivillige, og som i 2020 stod listet som en af madoasens daglige ledere. Året efter er hun også med i den lokale afdelings bestyrelse, ifølge flere facebook-opslag, som [Foreningen] selv har lavet.

[Foreningen] fortæller dog, at den pågældende var almindelig frivillig, og at de efter episoden informerede hende om, at man ikke længere ønskede hendes hjælp, og samarbejdet stoppede.

Store fonde spytter penge i kassen

Selvom foreningens direktør og stifter [Stifter] altså hæfter for næsten 135.000 kroners gæld, så har indtægterne i foreningen været yderst begrænsede.

Det ændrede sig dog i 2020, da Tuborgfondet donerede 750.000 kroner til [Foreningen], som skulle bruges til at få mere styr på foreningens organisering. Pengene blev ifølge generalforsamlingen brugt på konsulenter. Indtægterne fremgår dog ikke i foreningens regnskaber. Foreningen oplyser, at man har fået udarbejdet et projektrekskab af en statsautoriseret revisor, som er fremsendt til Tuborgfondet.

Året efter er det Salling Fonden, der støtter [Foreningen]. Denne gang med 500.000 kroner.

Fonden oplyser til Frihedsbrevet, at den har støttet “projektet i sin helhed, herunder at få etableret en bæredygtig, fremtidsrettet og transparent platform for de kommende års arbejde. Dette med henblik på at projektet kan styrke reduktionen af madspild i form af inspiration og rådgivning til borgerne om brugen af overskudsmaden”.

Ifølge [Foreningen] vil denne donation fremgå på årsregnskabet for 2022, som ikke er offentliggjort endnu. Det vil i så fald være den syv år gamle forenings første offentlige regnskab.

[Foreningen] oplyser desuden, at pengene er gået til at ansætte direktør [Stifter] i [Foreningen].

Dermed er stifter og direktør [Stifter] [Foreningen]s eneste ansatte. Ved siden af sit direktørjob i foreningen driver [Stifter] desuden et rekrutteringsbureau, der vil “revolutionere den klassiske rekrutteringsproces og minimere fejlrekruttering ud fra menneskers egne talenter og ikke erfaringer”.

Kommune krævede penge tilbage

[Foreningen] er fordelt over en række lokationer i det danske land. En række kommuner støtter foreningen ved blandt andet at stille lokaler til rådighed, ligesom flere kommuner giver foreningen tilskud gennem de såkaldte servicelovens paragraf 18-midler.

I [Bynavn B] Kommune – samme kommune, hvor foreningen først er stiftet – tildelte man foreningen 30.000 kroner fra paragraf 18-midlerne i 2019.

Pengene skulle bruges til at købe t-shirts og forklæder til madoasens frivillige samt en udflugt til de frivillige, som arbejder i madoasen. Derudover skulle pengene bruges på markedsføringsmateriale.

[Bynavn B] Kommune har desuden stillet et lokale til rådighed for organisationen. Lokalet skulle have været til rådighed i fem måneder, men det endte med, at foreningen var der i tre år.

Da kommunen beder om at få udleveret kvitteringerne for de 30.000 kroner, udbetalt fra paragraf 18-midlerne, opstår der dog problemer for foreningen.

Flere måneder efter kommunen beder om at se kvitteringerne, fremsender [Foreningen] to fakturaer. En fra Storebælt Camping og Feriecenter I/S på 12.000 kroner – den dækker over 31 gange middag, dans og musik og en bustur til 325 kroner.

Derudover er der en faktura, som er udskrevet af en af [Foreningen]s egne bestyrelsesmedlemmer, på 17.900 kroner for t-shirts og forklæder.

Fakturaerne overholder dog ikke kravene, skriver [Bynavn B] Kommune, da der ikke er CVR-nummer og momsgrundlag på fakturaerne.

Et par uger efter tager [Bynavn B] Kommune så fat i stifteren [Stifter], der fortæller, at han er i gang med at fremskaffe kvitteringerne. Kommunen må herefter rykke [Stifter] for fakturaerne to gange uden held.

Ugen efter de mislykkede rykkere fra kommunen fortæller [Stifter]s far, [Person 5], der på daværende tidspunkt var bestyrelsesformand [ordet ”bestyrelsesformand er efterfølgende blevet berigtiget til næstformand] i foreningen, at det nu endelig er lykkedes at fremskaffe fakturaerne.

Dokumentationen er seks overførsler via MobilePay fra foreningen til dets ene bestyrelsesmedlem.

Der medfølger også seks fakturaer for de t-shirts, som bestyrelsesmedlemmet har købt for pengene, han har fået overført med MobilePay. Der er bare ét problem. Der mangler fortsat fakturaer for 9.682 kroner.

Derfor beder [Bynavn B] Kommune [Foreningen] om at betale restancen tilbage.

Sagen ender med, at stifteren [Stifter] indgår en afbetalingsordning med [Bynavn B] Kommune om at tilbagebetale beløbet med 500 kroner hver måned.

Sagen har tidligere været omtalt i Sjællandske Medier.

[Foreningen] svarer:

“Da vi afleverede regnskabet for vores brugte §18-midler viste det sig, at der ikke fremgik CVR-nr. på kvitteringerne fra firmaet vi havde handlet med, hvorfor de ikke kunne godkendes. Vi tog derfor kontakt til firmaet for at få nye kvitteringer med CVR-nummeret oplyst på udleveret. Firmaet informerede os da om, at de var ved at lukke, hvorfor det ikke var muligt.”

Tilbagebetalingerne til [Bynavn B] Kommune fremgår ikke af foreningens resultatopgørelser. Det vil dog kunne ses i det kommende regnskab, skriver foreningen, da tilbagebetalingen blev påbegyndt i 2022.

Intern uro

Læser man foreningens generalforsamlingsreferat fra sidste år, er der særligt én ting, som springer i øjnene.

Det er punktet “Hvad er der i pipeline for at undgå yderligere intern uro?”

Et bud på hvad det kan betyde, kan man læse i Sjællandske Medier [Ordet ”Sjællandske Medier” linker sn.dk, *Pressenævnet*], der som det eneste danske medie har dækket foreningen kritisk.

Foreningen var i en årrække hjemmehørende i [Bynavn A]. I dag har den hjemme i [Bynavn C].

I [Bynavn A] har foreningen været årsag til lokal splid, og der findes sågar udbrydergrupper, hvor kritikken er haglet ned over ledelsen.

Særligt har nogle været kritiske overfor foreningens manglende åbenhed omkring regnskaber, indtægter og udgifter.

Kritikken har blandt andet rettet sig mod foreningens udgifter til køretøjer. Det er den klart største udgift i foreningens resultatopgørelse, og flere har undret sig over, at der er udgifter til billeasing, når foreningen tidligere har stået frem og fortalt, at de har fået doneret en bil.

Ifølge foreningen fik de dog kun stillet bilen til rådighed i en enkelt måned, og man har nu i stedet indgået en leasingaftale, hvor foreningen selv står for omkostningerne.

“Vores udgifter til kørsel er kontinuerligt høje, da vi hvert år afhenter og transporterer utrolig store mængder af madspild,” oplyser [Foreningen] til Frihedsbrevet. ”

[Artiklen er efter henvendelse fra [Foreningen] blevet opdateret med følgende: ”Rettelse: I en tidligere version af artiklen omtalte vi [Person 5] som tidligere bestyrelsesformand. Det er retteligt næstformand. Vi har ligeledes ændret en mellemrubrik hvor der før stod “Stifter og direktør skylder foreningen penge. ” Som det hele tiden har fremgået af artiklen forholder dette sig omvendt. Foreningen har gæld til stifter og direktør [Stifter]. ”]

[Foreningen]s klage er modtaget i Pressenævnet den 31. januar 2023.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Foreningen]s synspunkter

Korrekt information

[Foreningen] har klaget over, at artiklen indeholder ukorrekt information på trods af, at foreningen af to omgange har besvaret de spørgsmål, som Frihedsbrevet har stillet foreningen, men som mediet ikke har gengivet i artiklen.

Foreningen har videre anført, at artiklen er bygget op om en præmis om manglende regnskaber, hvilket er en grotesk anklage. Hvis Frihedsbrevet havde kontaktet en revisor, ville mediet have fået at vide, at foreningen ikke var regnskabspligtig efter årsregnskabslovens § 1. Det beskrives også i artiklen fra Sjællandske Medier med overskriften: ”*Kommunens revision: Ingen krav til [Foreningen]s regnskab*”, som Frihedsbrevets artikel henviser til. Det er derfor mærkeligt, at foreningen i artiklen anklages for noget, som den ikke er forpligtet til at leve op til.

- overskriftens dækning

[Foreningen] har anført, at formuleringen i overskriften om, at der er ”omfattende rod” i organisationen er udtryk for, at mediet har smurt lige lovlig tykt på. Foreningen har ikke ignoreret Indsamlingsnævnets anvisninger, men derimod ikke været opmærksom på dem, fordi foreningen ikke var bekendt med, at man som frivillig forening skulle have e-Boks. Fejlen endte på den måde ud i en politianmeldelse. Foreningen var endvidere ikke opmærksom på, at foreningen via Facebook ikke måtte anbefale folk at donere til driften, uden at have en indsamlingstilladelse. Foreningen blev herefter sigtet for ”ved på et ukendt tidspunkt før den 8. januar 2020 at have iværksat flere indsamlinger via Facebook uden først at have opnået Indsamlingsnævnet tilladelse hertil”.

Artiklens præmis om, at der er omfattende rod, henviser således til en hændelse, der ligger mere end tre år tilbage i tiden, og der har ikke siden været lignende situationer.

[Foreningen] har endvidere anført, at der ikke er krav om, at foreningen udarbejder årsregnskaber, hvorfor dette heller ikke falder ind under overskriftens formulering om et ”omfattende rod”.

- Omtale af regnskaber og administration

[Foreningen] har anført, at omtalen af foreningens regnskaber og administration indeholder ukorrekt information og har henvist til følgende passage i artiklen:

”Gennem årene har stifteren og ledelsen af foreningen dog haft ualmindeligt svært ved både at fremlægge regnskaber og har samtidig ikke haft styr på indsamlingstilladelser.”

Dette er ikke korrekt, da regnskaber altid har været fremlagt på generalforsamlinger og på hjemmesiden. [Foreningen] har endvidere henvist til følgende uddrag i artiklen:

”Men i takt med at der er kommet flere frivillige, flere madoaser og mere overskudsmad over disken, så efterlader foreningen sig et spor af tvivlsom administration, mangelfulde regnskaber og politianmeldelser.

Siden foreningen blev stiftet i 2016, er der ikke offentliggjort ét eneste regnskab. Det er på trods af, at det både er muligt at indgå partnerskaber og donere et fast månedligt beløb til foreningen.

“Da vi er en forening uden erhvervsmæssige indtægter, skal vi ikke opstille et egentligt regnskab,” lyder det i et svar fra [Foreningen].

Først fra 2019 og frem begynder [Foreningen] at offentliggøre såkaldte resultatopgørelser. Flere af lokalforeningerne mangler dog fortsat at offentliggøre indsamlingsregnskaber.

Store fonde spytter penge i kassen

[...]

Det ændrede sig dog i 2020, da Tuborgfondet donerede 750.000 kroner til [Foreningen], som skulle bruges til at få mere styr på foreningens organisering.

[...]

Ifølge [Foreningen] vil denne donation fremgå på årsregnskabet for 2022, som ikke er offentliggjort endnu. Det vil i så fald være den syv år gamle forenings første offentlige regnskab.”

Regnskaberne lever op til årsregnskabsloven, og det er derfor ikke korrekt at skrive, at der skulle være spor af tvivlsom administration og mangelfulde regnskaber. Foreningens regnskaber er alle offentliggjort på generalforsamlingerne og på hjemmesiden.

[Foreningen] har oplyst, at regnskaberne fra 2017-2019 ikke ligger på den nuværende hjemmeside. Regnskaberne fra de pågældende år lå på foreningens gamle hjemmeside, men da hjemmesiden blev fornyet, vurderede foreningen, at det alene var relevant at have regnskaber fra de seneste tre år liggende. Der er herudover ikke lavet noget regnskab for 2016, da foreningen først blev stiftet sidst på året og ikke havde nogen økonomi det år.

Det er herudover korrekt, at foreningen i 2019 gik fra at have et Excel-regnskab til rigtige resultatopgørelser, men artiklen får det til at lyde som om, at foreningen aldrig har offentliggjort regnskaber. Da foreningen ikke er regnskabspligtig, figurerer der ikke regnskabstal som balance, aktiver, passiver, gæld mm.

Eftersom foreningen ikke skal levere et årsregnskab, er det heller ikke muligt at finde dette hos Civilstyrelsen, hvilket Frihedsbrevet også havde fået oplyst, hvis de havde kontaktet en revisor. Beskyldningerne i artiklen om, at foreningen ikke har leveret noget, den ikke er forpligtet til at levere, er derfor absurde.

- stifter og direktør skylder foreningen penge

Formuleringen i mellemrubrikken i artiklen om, at ”stifter og direktør skylder foreningen penge”, er ikke korrekt. Selv om Frihedsbrevet mener, at fejlen ikke ændrer noget ved artiklens generelle indtryk eller vinkling, viser fejlen, at der ikke har været tale om grundig journalistik, og at Frihedsbrevet ikke har sat sig ordentligt ind i tingene.

- indsamlinger og udformning af regnskaberne

[Foreningen] har endvidere anført, at følgende passager i artiklen indeholder ukorrekt information:

Rod i indsamlingerne

Selvom det ikke er muligt at se, hvor foreningens penge kommer fra i deres resultatopgørelser, stammer en del af pengene fra indsamlinger.

[...]

Det er et krav, at man indsender et indsamlingsregnskab til Indsamlingsnævnet, når man har fået en indsamlingstilladelse. Men gang på gang sender har [Foreningen] problemer med at få indsendt dokumentationen til Indsamlingsnævnet.

[...]

Store fonde spytter penge i kassen

[...]

Det ændrede sig dog i 2020, da Tuborgfondet donerede 750.000 kroner til [Foreningen], som skulle bruges til at få mere styr på foreningens organisering. Pengene blev ifølge generalforsamlingen brugt på konsulenter. Indtægterne fremgår dog ikke i foreningens regnskaber. Foreningen oplyser, at man har fået udarbejdet et projektregnskab af en statsautoriseret revisor, som er fremsendt til Tuborgfondet. ”

Pengene fra indsamlinger ligger tydeligt under ”indtægter” i resultatopgørelsen.

Foreningen er ikke forpligtet til at udarbejde regnskaber og er dermed heller ikke forpligtet til at angive, hvor de forskellige indtægter stammer fra. Foreningen udarbejder alligevel resultatopgørelser, hvor indtægter angives som en samlet pulje. Det af Frihedsbrevet anførte om, at mange andre foreninger udarbejder regnskaber alligevel, er muligvis gældende for store foreninger, som Røde Kors og lignende, men de er også forpligtet hertil.

I forhold til beskyldningen om, at foreningen gang på gang har haft problemer med at få indsendt dokumentation til Indsamlingsnævnet, har [Foreningen] anført, at regnskabet er indsendt for sent én gang.

Medlemskaber af foreningen blev først iværksat i december 2022, og indtægterne fra disse fremgår derfor ikke af nogen regnskaber endnu.

Bevillingen fra Tuborgfondet fremgår ikke af resultatopgørelsen, da det ikke er en del af foreningens daglige drift, men derimod en donation til et specifikt projekt. Som det også er gengivet i artiklen, har Tuborgfondet modtaget et regnskab, og Frihedsbrevet kunne have taget kontakt til Tuborgfondet, som kunne have bekræftet dette.

- oplysninger om daglig leder

[Foreningen] har henvist til, at følgende passage i artiklen endvidere ikke korrekt:

“Der er tilsyneladende en person, som har oprettet et CVR-nr. og kaldt virksomheden '[Foreningen] [Bynavn A]'. Civilstyrelsen troede i første omgang, at det var os, men vi havde vores egen indsamlingstil-ladelse på vores eget CVR-nr.” skriver foreningen.

[Foreningen] [Bynavn A] er oprettet af en person, der deler navn med en af foreningens frivillige, og som i 2020 stod listet som en af madoasens daglige ledere. Året efter er hun også med i den lokale afdelings bestyrelse, ifølge flere facebook-opslag, som [Foreningen] selv har lavet.

[Foreningen] fortæller dog, at den pågældende var almindelig frivillig, og at de efter episoden informere-de hende om, at man ikke længere ønskede hendes hjælp, og samarbejdet stoppede.

[Foreningen] har anført, at oplysningerne ikke er korrekte, da vedkommende der refereres til aldrig har været daglig leder eller været i bestyrelsen i [Bynavn A], ligesom [Bynavn A] heller ikke har haft eget CVR-nummer og dermed heller ikke har haft en lokal bestyrelse. Vedkommende har tidligere været kontaktperson i [Foreningen] i [Bynavn A], hvilket ikke er det samme som en daglig leder af Madoasen.

- oplysningen om, at stifterens far var bestyrelsesformand

Af artiklen fremgår det, at [Stifter]s far var bestyrelsesformand i foreningen. Dette er ikke korrekt. Det er en væsentlig fejl, når formålet med omtalen er at knytte [Stifter]s far til nogle af forholdene.

Forelæggelse

- henvisningen til artiklen fra Sjællandske Medier om vurderingen fra [Bynavn B] Kommune

[Foreningen] har anført, at journalisten ikke har forelagt omtalen af en vurdering fra [Bynavn B] Kommu-ne, som er gengivet i artiklen:

”Resultatopgørelserne er dog yderst sporadiske. Da [Bynavn B] Kommune får tilsendt en af opgørelserne fra foreningen, vurderer kommunen den således:

- Der er ingen status i regnskabet (består blandt andet af beholdning og gæld)
- Regnskabet bærer præg af forkerte udtryk og manglende specificering
- Kommunens tilskud fremgår ikke specifikt i regnskabet”

- omtale af donationer til stifterens MobilePay-nummer og rod med indsamlingerne

[Foreningen] har anført, at følgende beskyldninger i artiklen ikke er blevet forelagt for foreningen.

”Rod i indsamlingerne

[...]

I flere af ansøgningerne om en indsamlingstilladelse fremgår det, at en af måderne at donere penge til foreningen på er ved at sende penge til et MobilePay-nummer, som er registreret hos foreningens stifter, [Stifter].

”Før organisationen fik oprettet en erhvervskonto, gik pengene ind på en separat konto, oprettet til formålet af direktør [Stifter], således at en adskillelse fandt sted på trods af, at det var gennem privat oprettet konto,” skriver foreningen i et svar til Frihedsbrevet.

[...]

”[Stifter] oplyser, at pengene er overført den 3. oktober 2021, selvom de i ansøgningen havde skrevet, at pengene var overført den 27. september.

Tre dage senere sender [Stifter] så dokumentation på, at pengene er overført til Indsamlingsnævnet. Han har vedhæftet et skærmbillede af bankoverførslerne, som viser, at pengene ikke er overført den 3. oktober, men først den 6. oktober.

Den 14. oktober ringer Indsamlingsnævnet så igen til [Stifter], da de fortsat ikke har modtaget de penge, som [Stifter] ellers havde forsikret dem om, at han havde sendt. [Stifter] skyder skylden på problemer hos banken.

Samme dag sender [Stifter] en mail med endnu et screenshot af pengene, som er overført. Denne gang er betalingsdatoen den 14. oktober — altså lang tid efter, at foreningen har lovet, at pengene var overført. ”

Beskyldningerne om, at donationerne skulle gå ind på stifter [Stifter]s MobilePay, er ikke blevet forelagt for foreningen. Hvis Frihedsbrevet havde undersøgt dette hos Civilstyrelsen, hvor man kan se samtlige indsamlingsmuligheder, ville de kunne se, at der ikke fremgår noget nummer, som er eller har været registreret hos [Stifter].

[Foreningen] har endvidere ikke fået forelagt indholdet af den aktindsigt, der ligger til grund for Frihedsbrevets informationer. Derfor har foreningen ikke haft mulighed for at forholde sig til de omtalte mails. Foreningen overvejer derfor at søge aktindsigt for at se, hvad det konkret drejer sig om, da det i artiklen kommer til at lyde som om, at der er tale om dokumentfalsk.

- forelæggelse af det sidste afsnit i artiklen om ”intern uro”

[Foreningen] har anført, at beskyldningerne i følgende uddrag fra artiklen ikke er blevet forelagt for foreningen:

”Intern uro

Læser man foreningens generalforsamlingsreferat fra sidste år, er der særligt én ting, som springer i øjnene.

Det er punktet “Hvad er der i pipeline for at undgå yderligere intern uro?”

Et bud på hvad det kan betyde, kan man læse i Sjællandske Medier, der som det eneste danske medie har dækket foreningen kritisk.

Foreningen var i en årrække hjemmehørende i [Bynavn A]. I dag har den hjemme i [Bynavn C].

I [Bynavn A] har foreningen været årsag til lokal splid, og der findes sågar udbrydergrupper, hvor kritikken er haglet ned over ledelsen.

Særligt har nogle været kritiske overfor foreningens manglende åbenhed omkring regnskaber, indtægter og udgifter.

Kritikken har blandt andet rettet sig mod foreningens udgifter til køretøjer. Det er den klart største udgift i foreningens resultatopgørelse, og flere har undret sig over, at der er udgifter til billeasing, når foreningen tidligere har stået frem og fortalt, at de har fået doneret en bil.

Ifølge foreningen fik de dog kun stillet bilen til rådighed i en enkelt måned, og man har nu i stedet indgået en leasingaftale, hvor foreningen selv står for omkostningerne.

“Vores udgifter til kørsel er kontinuerligt høje, da vi hvert år afhenter og transporterer utrolig store mængder af madspild,” oplyser [Foreningen] til Frihedsbrevet. ”

2.2 Frihedsbrevets synspunkter

Korrekt information

Frihedsbrevet har indledningsvist anført, at mediet i forbindelse med klagen blev opmærksom på to unøjagtigheder i artiklen, og at disse blev rettet i det øjeblik, Frihedsbrevet blev opmærksom på det. Det er i artiklen herefter angivet præcis, hvad der er blevet rettet. Frihedsbrevet har til dette bemærket, at klager ikke rettede henvendelse til mediet, før klagen blev indgivet. Efter klager var blevet forelagt artiklens indhold, forsøgte Frihedsbrevet at få et interview med ham eller bestyrelsesformanden, hvilket blev afvist.

I forhold til det af [Foreningen] anførte om, at artiklen er bygget op om en primær præmis om manglende regnskaber, og at dette er en grotesk anklage, har Frihedsbrevet bemærket, at der i artiklen er fremhævet en række kritisable forhold i foreningen, og at foreningens svar er loyalt gengivet i artiklen.

- overskriftens dækning

Frihedsbrevet har anført, at der er dækning for overskriftens formulering om, at der er omfattende rod i regnskaberne, og at Frihedsbrevet har dokumentation for, at [Foreningen] gentagne gange har ignoreret Indsamlingsnævnets anvisninger og er endt med politianmeldelse og bøde.

- omtale af regnskaber og administration

Frihedsbrevet har videre anført, at det ikke er korrekt, at regnskaber altid har været fremlagt på generalforsamlinger og på hjemmesiden. Det har således ikke været muligt at finde regnskaber fra 2016-2019, hverken på hjemmesiden eller hos Civilstyrelsen. [Foreningen] har fået forelagt følgende spørgsmål: “Det er ikke lykket mig - hverken gennem aktindsigt eller via jeres egen hjemmeside - at få fat i et rigtigt årsregnskab. Findes sådanne nogle for organisationen? ” Foreningen svarede herefter følgende: “Da vi er en forening uden erhvervsmæssige indtægter, skal vi ikke opstille et egentligt årsregnskab jf.

årsregnskabsloven § 1, stk. 1. Af samme årsag er vi heller ikke momsregistreret. Derfor har vi ikke et årsregnskab men en resultatopgørelse.” I artiklen er svaret fra foreningen gengivet:

“Da vi er en forening uden erhvervsmæssige indtægter, skal vi ikke opstille et egentligt regnskab”.

Det beskrives endvidere i artiklen, at organisationen i stedet publicerer ”resultatopgørelser”.

Der er derfor dækning for formuleringen om, at foreningen efterlader sig spor af tvivlsom administration. Artiklen beskriver en række eksempler på, at foreningen ikke har fået indsendt dokumentation til tiden, ligesom foreningen er blevet politianmeldt og har fået en bøde. Der er derfor dækning for formuleringen om, at administrationen har været tvivlsom. Herudover er det fortsat ikke muligt at se et regnskab over, hvad foreningen skylder stifteren, [Stifter], hvor mange penge, foreningen har fået i tilskud fra fonde og virksomheder, og hvor mange kommunale midler, foreningen er blevet tilkendt. Det er endvidere ikke muligt at se fundamentale regnskabstal som balance, aktiver, passiver, gæld mv.

I en artikel, hvor der beskrives store administrative problemer, er det relevant at fortælle, at der ikke fremlægges årsregnskaber, således at de, der støtter foreningen, kan få indsigt i foreningens økonomi. Det er foreningen selv der henviser til de såkaldte resultatopgørelser i stedet for et regnskab, og derfor er det også relevant at henvise til den vurdering, som [Bynavn B] Kommune har lavet over foreningens resultatopgørelser.

Endelig omhandler langt de fleste omtaler af foreningens regnskaber i artiklen virksomhedens indsamlingsregnskaber, som foreningen er lovgivningsmæssigt forpligtet til at indsende til Indsamlingsnævnet.

- stifter og direktør skylder foreningen penge

Formuleringen af mellemrubrikken blev rettet, så snart Frihedsbrevet blev opmærksom på fejlen. Overskriften blev således rettet fra ”*Stifter og direktør skylder foreningen penge*” til ”*Foreningen skylder stifteren penge*”. I brødteksten har følgende passage imidlertid hele tiden fremgået:

”Samtlige år har foreningen dog kørt med relativt store underskud. De underskud skal dækkes af stifteren [Stifter] selv.

Det har også Sjællandske Medier tidligere kunnet fortælle. [Ordet ”Sjællandske Medier” linker til artiklen ”Kommunens revision: Ingen krav til [Foreningen]s regnskab”, bragt den 28. september 2021 på sn.dk, *Pressenævnet*]

Dermed hænger [Stifter] personligt på at skulle lægge ud for et underskud på cirka 135.000 kroner. Det vil altså sige, at foreningen skylder penge til stifteren, der i dag er direktør i foretagendet.

I et svar til Frihedsbrevet skriver [Foreningen], at det er foreningens kasserer og foreningens bilagskontrollant, der står for at bogføre foreningens gæld til [Stifter]. ”

Fejlen i mellemrubrikken ændrer således ikke på, at den korrekte sammenhæng fremgår af brødteksten.

- indsamlinger og udformning af regnskaberne

Af artiklen fremgår det, at det i regnskabet ikke er muligt at se, hvor foreningens penge stammer fra. Foreningen har i forbindelse med klagen anført, at det tydeligt ligger under indtægter i resultatopgørelsen. Dette er imidlertid ikke korrekt. Det er ikke muligt at se, hvorfra de forskellige indtægter stammer, og om det er fra indsamlinger, sponsorater eller medlemskaber, som foreningen oplyser at modtage penge fra. Dette er eksemplificeret i artiklen med et stort sponsorat fra Tuborgfondet, som ikke er bogført i nogle af foreningens regnskaber.

[Foreningen] er en forening, der samler penge ind, og det er derfor en reel kritik at fortælle, at det ikke er muligt for donorerne at se, hvordan deres penge bliver brugt. Det er desuden normal praksis for velgørende foreninger at opstille årsregnskaber, uanset om de lovgivningsmæssigt er forpligtet hertil eller ej.

I forhold til klagen over formuleringen i artiklen om, at [Foreningen] gang på gang har problemer med at indsende dokumentation til Indsamlingsnævnet, har Frihedsbrevet henvist til, at der er redegjort for dette i artiklen.

- oplysninger om daglig leder

Af artiklen fremgår det tydeligt, hvor Frihedsbrevet har informationen fra, og foreningens svar, hvoraf det fremgår, at foreningen ikke mener, at den pågældende var daglig leder, fremgår ligeledes.

- oplysningen om, at stifterens far var bestyrelsesformand

Denne information var ikke korrekt, da faren rettelig var næstformand. Dette rettede Frihedsbrevet derfor straks efter, at mediet blev gjort opmærksom på fejlen.

Forelæggelse

Frihedsbrevet har anført, at [Foreningen] er blevet rettidigt hørt, at de er blevet tilbudt et interview, hvilket de har afslået, og at deres svar er gengivet loyalt i artiklen.

- henvisningen til artiklen fra Sjællandske Medier om vurderingen fra [Bynavn B] Kommune

Frihedsbrevet har anført, at omtalen om informationerne fra [Bynavn B] Kommune er en henvisning til en avisartikel fra et andet medie, der tidligere har skrevet om [Foreningen]. Der er således tale om et citat, og det var Frihedsbrevets vurdering, at dette ikke skulle forelægges for klager. Frihedsbrevet har henvist til, at mediet har forelagt følgende for [Foreningen]: ”Det eneste jeg er kommet i besiddelse af, er såkaldte resultatopgørelser som ikke bærer karakter af at være et egentligt regnskab. Er det en revisor, som udarbejder disse? Er personen uddannet revisor? Statsautoriseret? ”. Frihedsbrevet modtog herefter følgende svar fra [Foreningen]: ”Resultatopgørelsen er udarbejdet af foreningens direktør, foreningens kasserer samt foreningens bilagskontrollant. ”

- omtale af rod med indsamlingerne og donationer til stifterens MobilePay-nummer

Frihedsbrevet har anført, at artiklen hverken henviser til eller hentyder til, at der skulle være tale om dokumentfalsk, og at der i artiklen alene henvises til offentlig information, som mediet har fået aktindsigt i. Det er endvidere ikke Frihedsbrevets vurdering, at der er tale om oplysninger, der skal forelægges for

foreningen, da artiklen omtaler omstændigheder, der er fuldt underbyggede i en korrespondance mellem [Stifter] og Indsamlingsnævnet.

Frihedsbrevet har henvist til, at følgende er blevet forelagt for [Foreningen]: ”Ad flere omgange, indbetaler [Foreningen] gebyrer til Indsamlingsnævnet for sent, ligesom nævnet ad flere omgange må rykke for at få indsendt ”regnskaber” for organisationen. Føler I selv, at I har styr på den administrative proces? ”. Frihedsbrevet har oplyst, at foreningen herefter besvarede spørgsmålet med følgende: ”Ja, det mener vi bestemt. ”

- forelæggelse af det sidste afsnit i artiklen om ”intern uro”

Frihedsbrevet har anført, at det ikke er korrekt, at den sidste lange passage i artiklen ikke er blevet forelagt for foreningen. Frihedsbrevet har i den forbindelse henvist til, at foreningens svar er gengivet i artiklen. Frihedsbrevet har i den forbindelse bemærket, at det eneste, som klager ikke er blevet forelagt, er henvisningen til referatet fra foreningens generalforsamling og den tidligere nævnte artikel fra Sjællandske Medier, da det er Frihedsbrevets vurdering, at dette indhold ikke havde en karakter, der krævede forelæggelse.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Jens Kruse Mikkelsen, Jørn Mikkelsen, Lene Sarup og Marlene Borst Hansen.

Kompetence

Pressenævnet bemærker, at det følger af medieansvarslovens § 34, at ”*massemediernes indhold og handlemåde*” skal være i overensstemmelse med god presseskik. Det er således mediet og ikke den enkelte journalist eller skribent, som er part i Pressenævnets sag.

God presseskik

Korrekt information

[Foreningen] har klaget over, at artiklen indeholder ukorrekt information, og at foreningen anklages for ikke at efterleve nogle regler, som foreningen ikke er underlagt.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det bør kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte, og at overskrifter og mellemrubrikker i form og indhold skal have dækning i den pågældende artikel eller udsendelse. Berigtigelse af urigtige meddelelser skal finde sted på redaktionens eget initiativ, hvis og så snart kendskab til fejl af betydning i de bragte meddelelser indgår. Berigtigelsen skal foretages i en sådan form, at læserne, lytterne eller seerne får klar mulighed for at blive opmærksom på berigtigelsen.

jf. punkt A. 1, A. 6 og A. 7.

Redaktøren er i overensstemmelse med det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere mediet som udgangspunkt berettiget til at beslutte, hvad man vil bringe i mediet. Det vil sige, at det ligger

inden for grænserne af redaktørens redigeringsret at afvise at omtale forhold, der for en af parterne forekommer centrale, ligesom det er op til redaktøren at vælge og fravælge materiale og kilder, så længe de indholdsmæssige krav til den bragte information iagttages.

- overskriftens dækning

[Foreningen] har klaget over formuleringen i overskriften om ”omfattende rod”.

Overskriften har følgende ordlyd:

”På tv er han et grønt mirakel – men i virkeligheden er der omfattende rod i rost madspildsorganisation”.

På baggrund af sagens oplysninger har Pressenævnet lagt til grund, at [Foreningen] har været politianmeldt af Indsamlingsnævnet for overtrædelse af indsamlingsloven ved ikke at have indsendt dokumentation til tiden, og at foreningen har vedtaget en bøde herfor.

Pressenævnet finder imidlertid, at formuleringen ”omfattende rod” giver læseren et misvisende indtryk af, at der er tale om mere end en enkelt overtrædelse, eller at denne overtrædelse har været af meget grov karakter. Pressenævnet finder på den baggrund, at der ikke er tilstrækkelig dækning for formuleringen i overskriften. Nævnet udtaler kritik.

- omtale af regnskaber og administration

[Foreningen] har klaget over, at omtalen i artiklen om regnskaber og administration ikke er korrekt, da foreningen ikke er regnskabspligtig, hvorfor artiklens omtale angiver anklager mod foreningen for ikke at overholde nogle regler, foreningen ikke er underlagt.

Af artiklen fremgår:

”Det korte af det lange

[...]

Gennem årene har stifteren og ledelsen af foreningen dog haft ualmindeligt svært ved både at fremlægge regnskaber og har samtidig ikke haft styr på indsamlingstilladelser.

[...]

”Men i takt med at der er kommet flere frivillige, flere madoaser og mere overskudsmad over disken, så efterlader foreningen sig et spor af tvivlsom administration, mangelfulde regnskaber og politianmeldelser.

Siden foreningen blev stiftet i 2016, er der ikke offentliggjort ét eneste regnskab. Det er på trods af, at det både er muligt at indgå partnerskaber og donere et fast månedligt beløb til foreningen.

”Da vi er en forening uden erhvervsmæssige indtægter, skal vi ikke opstille et egentligt regnskab,” lyder det i et svar fra [Foreningen].

Først fra 2019 og frem begynder [Foreningen] at offentliggøre såkaldte resultatopgørelser. Flere af lokalforeningerne mangler dog fortsat at offentliggøre indsamlingsregnskaber.”

Pressenævnet skal bemærke, at nævnet ikke kan tage stilling til, hvilke regler om aflægning og offentliggørelse af regnskaber, [Foreningen] er underlagt. Pressenævnet bemærker dog, at det af årsregnskabslovens § 1 – som [Foreningen] henviser til – fremgår, at loven gælder for erhvervsdrivende virksomheder, dvs. virksomheder der yder varer, rettigheder, pengemidler, tjenester eller lignende, for hvilke den normalt modtager vederlag.

Som sagen er oplyst, har nævnet lagt til grund, at regnskaber for 2016-2019 ikke har været tilgængelige på [Foreningen]s nuværende hjemmeside, og at foreningen siden 2019 har udarbejdet resultatopgørelser, hvilket også fremgår af artiklen. Nævnet finder efter en konkret vurdering ikke fuldt tilstrækkelig anledning til at kritisere omtalen af den mangelfulde regnskabsføring. Nævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at [Foreningen] ses at være kommet til orde i sammenhængen, og at foreningens forklaring ses at være gengivet loyalt. Nævnet udtaler ikke kritik.

- stifter og direktør skylder foreningen penge

[Foreningen] har klaget over, at formuleringen af mellemrubrikken ikke er korrekt, og at det derimod forholder sig omvendt.

Af den oprindelige artikel fremgik:

”Stifter og direktør skylder foreningen penge

[...]

Samtlige år har foreningen dog kørt med relativt store underskud. De underskud skal dækkes af stifteren [Stifter] selv.

[...]

Dermed hænger [Stifter] personligt på at skulle lægge ud for et underskud på cirka 135.000 kroner. Det vil altså sige, at foreningen skylder penge til stifteren, der i dag er direktør i foretagendet.”

Pressenævnet har på baggrund af sagens oplysninger lagt til grund, at Frihedsbrevet rettede overskriften til: *”Foreningen skylder stifter og direktør penge”*, straks efter, at mediet blev gjort opmærksom på den forkerte formulering, og at artiklen samtidig blev opdateret med følgende passus:

”[...]Vi har ligeledes ændret en mellemrubrik hvor der før stod “Stifter og direktør skylder foreningen penge.” Som det hele tiden har fremgået af artiklen forholder dette sig omvendt. Foreningen har gæld til stifter og direktør [Stifter].]”

Pressenævnet bemærker, at medier som udgangspunkt bør bringe en særskilt nyhed om en rettelse, så læsere af en oprindelig artikel med fejl bliver gjort opmærksom på en rettelse, da oprindelige læsere ikke kan forventes på ny at klikke ind på en artikel og på den måde blive gjort bekendt med en rettelse.

Henset til, at den korrekte sammenhæng fremgik af brødteksten, og at Frihedsbrevet berigtigede fejlen, straks efter mediet blev opmærksom på denne, finder Pressenævnet efter en konkret vurdering ikke anledning til at udtale kritik. Nævnet bemærker endvidere, at Frihedsbrevet i afslutningen af artiklen har

fremhævet, at den oprindelige formulering var ukorrekt, og at artiklen er blevet berigtiget. Nævnet udtaler ikke kritik.

- indsamlinger og udformning af regnskaberne

[Foreningen] har klaget over, at omtalen af foreningens indsamlinger og regnskaber ikke er korrekt.

Af artiklen fremgår:

”Rod i indsamlingerne

Selvom det ikke er muligt at se, hvor foreningens penge kommer fra i deres resultatopgørelser, stammer en del af pengene fra indsamlinger.

[...]

Det er et krav, at man indsender et indsamlingsregnskab til Indsamlingsnævnet, når man har fået en indsamlingstilladelse. Men gang på gang sender har [Foreningen] problemer med at få indsendt dokumentationen til Indsamlingsnævnet.

[...]

Store fonde spytter penge i kassen

[...]

Det ændrede sig dog i 2020, da Tuborgfondet donerede 750.000 kroner til [Foreningen], som skulle bruges til at få mere styr på foreningens organisering. Pengene blev ifølge generalforsamlingen brugt på konsulenter. Indtægterne fremgår dog ikke i foreningens regnskaber. Foreningen oplyser, at man har fået udarbejdet et projektregnskab af en statsautoriseret revisor, som er fremsendt til Tuborgfondet. ”

Der er mellem parterne uenighed om, hvorvidt det i resultatopgørelserne er muligt at se, hvor foreningens penge stammer fra. Pressenævnet kan ikke tage stilling til, hvilken forklaring, der er den rigtige.

I forhold til omtalen af dokumentationen til Indsamlingsnævnet har [Foreningen] oplyst, at foreningen alene en gang har indsendt ansøgning og regnskab for sent til Indsamlingsnævnet. Frihedsbrevet har ikke kommenteret oplysningen eller fremlagt dokumentation for yderligere tilfælde. På den baggrund finder nævnet, at Frihedsbrevet ikke har haft tilstrækkelig dækning for omtalen om, at [Foreningen] gang på gang har haft problemer med at få indsendt dokumentation til Indsamlingsnævnet. Nævnet udtaler kritik.

- oplysninger om daglig leder

[Foreningen] har klaget over, at omtalen af den daglige leder i artiklen ikke er korrekt.

Af artiklen fremgår det:

”Politianmeldt

Det er dog langt fra de mest alvorlige sager, som [Foreningen] har haft med Indsamlingsnævnet. To gange er sagerne fra Indsamlingsnævnet nemlig blevet sendt videre til politiet.

[Politikredsen] bekræfter overfor Frihedsbrevet, at den ene politisag er endt med en bøde til foreningen.

Ifølge foreningen selv har de modtaget bøden, fordi de ikke var opmærksomme på, at man skulle have en indsamlingstilladelse for at modtage donationer.

[...]

Det er muligt at få tilladelsen bagudrettet – hvilket også er sket i flere tilfælde for jer. Hvorfor søgte I ikke om tilladelse, da I opdagede, at I ikke havde en?

“Fordi vi blev opmærksomme på det for sent,” skriver foreningen, som også tilføjer, at den anden politianmeldelse er en fejl.

“Der er tilsyneladende en person, som har oprettet et CVR-nr. og kaldt virksomheden '[Foreningen] [Bynavn A]'. Civilstyrelsen troede i første omgang, at det var os, men vi havde vores egen indsamlingstilladelse på vores eget CVR-nr.” skriver foreningen.

[Foreningen] [Bynavn A] er oprettet af en person, der deler navn med en af foreningens frivillige, og som i 2020 stod listet som en af madoasens daglige ledere. Året efter er hun også med i den lokale afdelings bestyrelse, ifølge flere facebook-opslag, som [Foreningen] selv har lavet.

[Foreningen] fortæller dog, at den pågældende var almindelig frivillig, og at de efter episoden informerede hende om, at man ikke længere ønskede hendes hjælp, og samarbejdet stoppede.

Pressenævnet skal bemærke, at nævnet ikke har mulighed for at tage stilling til, hvorvidt den omtalte person var daglig leder eller almindelig frivillig. Nævnet finder imidlertid, at omtalen, hvor der henvises til et Facebook-opslag fra foreningen, og hvor foreningen er kommet til orde i sammenhængen, ikke udgør en tilsidesættelse af god presseskik. Nævnet udtaler ikke kritik.

- oplysningen om, at stifterens far var bestyrelsesformand

[Foreningen] har klaget over, at omtalen af, at stifterens far var bestyrelsesformand ikke er korrekt.

På baggrund af sagens oplysninger lægger Pressenævnet til grund, at foreningens stifters far ikke var formand, men næstformand, og at Frihedsbrevet rettede fejlen, staks efter at mediet blev gjort opmærksom på den, og at artiklen herefter blev opdateret med følgende passus:

”Artiklen er efter henvendelse fra [Foreningen] blevet opdateret med følgende: ”Rettelse: I en tidligere version af artiklen omtalte vi [Person 5] som tidligere bestyrelsesformand. Det er retteligt næstformand. ”

Det er Pressenævnets opfattelse, at omtalen af faren som bestyrelsesformand frem for næstformand i den konkrete sammenhæng udgør en mindre væsentlig fejl. Nævnet bemærker i den forbindelse, at Frihedsbrevet berigtigede fejlen, straks efter at mediet blev opmærksom på den. Nævnet finder herefter, henset til karakteren af fejlen og tidspunktet for berigtigelsen, ikke anledning til at udtale kritik.

Forelæggelse

[Foreningen] har klaget over, at foreningen ikke har fået forelagt alle de beskyldninger, der rettes mod foreningen i artiklen. Frihedsbrevet har anført, at [Foreningen] er blevet rettidigt hørt, at foreningen er blevet tilbudt et interview, og at foreningens svar er gengivet loyalt i artiklen.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende. Forelæggelse bør ske således, at der gives den adspurgte rimelig tid til at svare. Angreb og svar bør, hvor det er rimeligt, bringes i sammenhæng og på samme måde. Dette gælder i særlig grad krænkende eller skadelige udsagn, jf. punkt A. 3 og A. 4.

- henvisningen til artiklen fra Sjællandske Medier om vurderingen fra [Bynavn B] Kommune

[Foreningen] har klaget over, at foreningen ikke har fået forelagt vurderingen fra [Bynavn B] Kommune, der er indeholdt i en artikel fra Sjællandske Medier, og som Frihedsbrevet har gengivet i artiklen.

Af artiklen fremgår:

”Siden foreningen blev stiftet i 2016, er der ikke offentliggjort ét eneste regnskab. Det er på trods af, at det både er muligt at indgå partnerskaber og donere et fast månedligt beløb til foreningen.

”Da vi er en forening uden erhvervsmæssige indtægter, skal vi ikke opstille et egentligt regnskab,” lyder det i et svar fra [Foreningen].

Først fra 2019 og frem begynder [Foreningen] at offentliggøre såkaldte resultatopgørelser. Flere af lokalforeningerne mangler dog fortsat at offentliggøre indsamlingsregnskaber.

Resultatopgørelserne er dog yderst sporadiske. Da [Bynavn B] Kommune får tilsendt en af opgørelserne fra foreningen, vurderer kommunen den således:

- Der er ingen status i regnskabet (består blandt andet af beholdning og gæld)
- Regnskabet bærer præg af forkerte udtryk og manglende specificering
- Kommunens tilskud fremgår ikke specifikt i regnskabet

Frihedsbrevet har spurgt [Foreningen], om det er en revisor, som laver deres resultatopgørelser. Det har foreningen ikke svaret på. Det har dog ikke været muligt for Frihedsbrevet at finde en dansk revisor med samme navn som den person, der underskriver foreningens resultatopgørelser.

Hvad man dog kan se er, at foreningen fra 2019 til 2021 har haft en omsætning på 401.396 kroner.

Samtlige år har foreningen dog kørt med relativt store underskud. De underskud skal dækkes af stifteren [Stifter] selv.

Det har også Sjællandske Medier tidligere kunnet fortælle. [Ordet ”Sjællandske Medier” linker til artiklen ”Kommunens revision: Ingen krav til [Foreningen]s regnskab”, bragt den 28. september 2021 på sn.dk, *Pressenævnet*]”

Pressenævnet bemærker, at det følger af medieansvarslovens § 12, at redaktøren er ansvarlig for indholdet af en artikel eller udtalelse, som har været bragt navngiven i et andet massemedie, og som gengives i redaktørens skrift. Det forhold, at en artikel oprindeligt er offentliggjort af Sjællandske Medier ændrer

således ikke Frihedsbrevets ansvar for at overholde god presseskik. Frihedsbrevet skal stille samme krav til korrektheden i formidlingen af andres nyheder, som de stiller til deres egne nyheder. Det er samtidig Pressenævnets opfattelse, at medier, som bringer citathistorier, som udgangspunkt selvstændigt bør søge at indhente en kommentar fra den, de krænkende oplysninger vedrører.

Det er nævnets opfattelse, at omtalen af vurderingen fra [Bynavn B] Kommune i den sammenhæng, den er bragt, indeholder oplysninger af faktisk karakter, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for [Foreningen], og som derfor burde forelægges for [Foreningen].

Det er ubestridt, at Frihedsbrevet i anledningen af omtalen har forelagt følgende for [Foreningen]: ”Det eneste jeg er kommet i besiddelse af, er såkaldte resultatopgørelser som ikke bærer karakter af at være et egentligt regnskab. Er det en revisor, som udarbejder disse? Er personen uddannet revisor? Statsautoriseret? ”, og at [Foreningen] svarede følgende til mediet: ”Resultatopgørelsen er udarbejdet af foreningens direktør, foreningens kasserer samt foreningens bilagskontrollant. ”

Selv om Frihedsbrevet således har forelagt en række kritikpunkter for [Foreningen], er det nævnets opfattelse, at henvisningen til vurderingen fra [Bynavn B] Kommune, som er en gengivelse af en artikel fra et andet medie, i den sammenhæng, den er bragt, har en sådan karakter, at Frihedsbrevet burde have forelagt dette for [Foreningen], således at foreningen havde fået mulighed for at kommentere på den kritiske vurdering fra kommunen. Nævnet udtaler kritik for manglende forelæggelse af vurderingen fra kommunen, der er gengivet i artiklen fra Sjællandske Medier.

- omtale af donationer til stifterens MobilePay-nummer og rod med indsamlingerne

[Foreningen] har klaget over, at foreningen ikke er blevet forelagt indholdet af den aktindsigt, der ligger til grund for Frihedsbrevets informationer eller beskyldningerne om, at donationer skulle gå ind på stifteren af foreningens MobilePay-nummer.

Af artiklen fremgår det, at:

”Rod i indsamlingerne

Selvom det ikke er muligt at se, hvor foreningens penge kommer fra i deres resultatopgørelser, stammer en del af pengene fra indsamlinger.

Frihedsbrevet har fået aktindsigt i foreningens indsamlingsregnskaber og kommunikation med Indsamlingsnævnet, der hører under Civilstyrelsen. Det afslører flere alvorlige mangler i foreningens administration.

I flere af ansøgningerne om en indsamlingstilladelse fremgår det, at en af måderne at donere penge til foreningen på er ved at sende penge til et MobilePay-nummer, som er registreret hos foreningens stifter, [Stifter].

”Før organisationen fik oprettet en erhvervskonto, gik pengene ind på en separat konto, oprettet til formålet af direktør [Stifter], således at en adskillelse fandt sted på trods af, at det var gennem privat oprettet konto,” skriver foreningen i et svar til Frihedsbrevet.

[...]

”[Stifter] oplyser, at pengene er overført den 3. oktober 2021, selvom de i ansøgningen havde skrevet, at pengene var overført den 27. september.

Tre dage senere sender [Stifter] så dokumentation på, at pengene er overført til Indsamlingsnævnet. Han har vedhæftet et skærmbillede af bankoverførslerne, som viser, at pengene ikke er overført den 3. oktober, men først den 6. oktober.

Den 14. oktober ringer Indsamlingsnævnet så igen til [Stifter], da de fortsat ikke har modtaget de penge, som [Stifter] ellers havde forsikret dem om, at han havde sendt. [Stifter] skyder skylden på problemer hos banken.

Samme dag sender [Stifter] en mail med endnu et screenshot af pengene, som er overført. Denne gang er betalingsdatoen den 14. oktober — altså lang tid efter, at foreningen har lovet, at pengene var overført. ”

Politianmeldt

Det er dog langt fra de mest alvorlige sager, som [Foreningen] har haft med Indsamlingsnævnet. To gange er sagerne fra Indsamlingsnævnet nemlig blevet sendt videre til politiet.

[Politikredsen] bekræfter overfor Frihedsbrevet, at den ene politisag er endt med en bøde til foreningen.

Ifølge foreningen selv har de modtaget bøden, fordi de ikke var opmærksomme på, at man skulle have en indsamlingstilladelse for at modtage donationer.

Inden man bliver politianmeldt, modtager man en række opmærksomhedsbreve fra Indsamlingsnævnet. I brevene står der, at man risikerer at blive politianmeldt, hvis man ikke ansøger om tilladelsen. Hvordan kan det være, at I ikke reagerede på disse?

“Det gjorde vi ikke, fordi vi i samme periode heller ikke var opmærksomme på, at man skulle have særskilt NemID og e-boks til foreninger. Vi kendte derfor ikke til opmærksomhedsbrevene, før politiet ringede og fortalte os, at vi var blevet politianmeldt og ville modtage en bøde. Da vi havde den oplysning, kunne vi reagere, og det gjorde vi så. ”

Svarene er sendt fra direktør og stifter [Stifter] og bestyrelsesformand [Person 4].

Det er muligt at få tilladelsen bagudrettet – hvilket også er sket i flere tilfælde for jer. Hvorfor søgte I ikke om tilladelse, da I opdagede, at I ikke havde en?

“Fordi vi blev opmærksomme på det for sent,” skriver foreningen, som også tilføjer, at den anden politianmeldelse er en fejl. ”

Det er Pressenævnets opfattelse, at oplysningerne om indbetalinger til stifterens MobilePay og oplysningerne om dokumentationen og kommunikationen med Indsamlingsnævnet, som Frihedsbrevet har fået aktindsigt i, i den sammenhæng, de er bragt, indeholder oplysninger af faktisk karakter, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for [Foreningen], og derfor burde forelægges for foreningen.

På baggrund af [Foreningen]s svar omkring indbetalingerne via Mobilepay, der er gengivet i artiklen, finder nævnet imidlertid, at foreningen er kommet til orde i forhold til beskyldningerne, og finder derfor ikke anledning til at udtale kritik.

Det er endvidere Pressenævnets opfattelse, at Frihedsbrevet har forelagt de centrale punkter i den kritik, der rettes mod foreningen i anledning af de dokumenter, som Frihedsbrevet har fået via aktindsigt, der vedrører i foreningens indsamlingsregnskaber og kommunikation med Indsamlingsnævnet, herunder omtale af opmærksomhedsbrevene fra Indsamlingsnævnet. Nævnet finder derfor efter en samlet vurdering ikke anledning til at kritisere, at Frihedsbrevet ikke har forelagt de konkrete dokumenter for [Foreningen]. Nævnet bemærker i den forbindelse, at [Foreningen] er kommet til orde i artiklen. Nævnet udtaler ikke kritik.

- forelæggelse af det sidste afsnit i artiklen om "intern uro"

[Foreningen] har anført, at følgende uddrag fra artiklen ikke er blevet forelagt for foreningen:

"Intern uro

Læser man foreningens generalforsamlingsreferat fra sidste år, er der særligt én ting, som springer i øjnene.

Det er punktet "Hvad er der i pipeline for at undgå yderligere intern uro? "

Et bud på hvad det kan betyde, kan man læse i Sjællandske Medier [Ordet "Sjællandske Medier" linker til en artikel på sn.dk, *Pressenævnet*] der som det eneste danske medie har dækket foreningen kritisk.

Foreningen var i en årrække hjemmehørende i [Bynavn A]. I dag har den hjemme i [Bynavn C].

I [Bynavn A] har foreningen været årsag til lokal splid, og der findes sågar udbrydergrupper, hvor kritikken er haglet ned over ledelsen.

Særligt har nogle været kritiske overfor foreningens manglende åbenhed omkring regnskaber, indtægter og udgifter.

Kritikken har blandt andet rettet sig mod foreningens udgifter til køretøjer. Det er den klart største udgift i foreningens resultatopgørelse, og flere har undret sig over, at der er udgifter til billeasing, når foreningen tidligere har stået frem og fortalt, at de har fået doneret en bil.

Ifølge foreningen fik de dog kun stillet bilen til rådighed i en enkelt måned, og man har nu i stedet indgået en leasingaftale, hvor foreningen selv står for omkostningerne.

"Vores udgifter til kørsel er kontinuerligt høje, da vi hvert år afhenter og transporterer utrolig store mængder af madspild," oplyser [Foreningen] til Frihedsbrevet. "

I forhold til gengivelsen af indholdet fra referaterne fra generalforsamlingerne er det nævnets vurdering, at omtalen af disse i sammenhængen ikke udgør beskyldninger, der i presseetisk forstand kan anses for skadelige, krænkende eller agtelsesforringende i en sådan grad, at gengivelsen af disse skulle have været forelagt for foreningen. Det er endvidere nævnets vurdering, at omtalen af artiklen fra Sjællandske Medier i den sammenhæng, som den er bragt i forhold til beskyldningen om foreningens udgifter til køretøjer, ses at være forelagt for foreningen, som i artiklen er kommet til orde med et svar. Nævnet finder således efter en konkret vurdering ikke anledning til at kritisere Frihedsbrevet for manglende forelæggelse. Nævnet udtaler ikke kritik.

Offentliggørelse af Pressenævnets kendelse

I medfør af medieansvarslovens § 49 pålægger Pressenævnet herefter den ansvarshavende redaktør af Frihedsbrevet at offentliggøre følgende til Pressenævnets logo som illustration:

”[rubrik]

Pressenævnet kritiserer Frihedsbrevet

[underrubrik]

Kritik for formulering af overskrift, ukorrekte oplysninger og manglende forelæggelse

[tekst]

Frihedsbrevet omtalte i januar måned administrationen af madspildsorganisationen [Foreningen]. Mediet omtalte i overskriften, at der var omfattende rod i organisationen. I artiklen omtaltes det blandt andet, at organisationen gang på gang havde haft problemer med at få indsendt dokumentation til Indsamlingsnævnet. Artiklen henviste også til kritisk omtale af organisationen i et andet medie og gengav i den forbindelse en vurdering fra [Bynavn B] Kommune om organisationens regnskaber. [Foreningen] klagede til Pressenævnet blandt andet over, at overskriften var misvisende, at artiklen indeholdt ukorrekt information om indsendelse af dokumentation til Indsamlingsnævnet, og at Frihedsbrevet ikke havde forelagt gengivelsen af omtalen af vurderingen fra [Bynavn B] Kommune. Pressenævnet kritiserer Frihedsbrevet for at bringe en misvisende overskrift, for omtalen om, at organisationen gang på gang har haft problemer med at få indsendt dokumentation til Indsamlingsnævnet og for ikke at forelægge de beskyldninger fra [Bynavn B] Kommune, der i artiklen var gengivet fra et andet medie.

Pressenævnet har pålagt os at bringe ovennævnte meddelelse. Hele kendelsen fra Pressenævnet kan læses på pressenaevnet.dk”

Offentliggørelse

Offentliggørelse af nævnets kendelse skal ske snarest på de af mediets platforme, hvor den påklagede artikel har været bragt. Offentliggørelse skal bestå i en selvstændig artikel med Pressenævnets logo som illustration. Artiklen skal prioriteres, f.eks. med placering på en forside i mindst et døgn efter kritikens offentliggørelse. Pressenævnets offentliggørelsestekst skal bringes uden reklamer i teksten.

Endvidere skal denne artikel være offentligt tilgængelig som en selvstændig artikel i overensstemmelse med prioriteringen af den påklagede artikel, og i en periode svarende til den periode, hvor den påklagede artikel har været tilgængelig.

Endelig skal der oprettes et link med teksten ”Pressenævnet har udtalt kritik af artiklen” direkte til nævnets kendelse på www.pressenaevnet.dk ved starten af brødteksten i den påklagede artikel, hvis den fortsat er tilgængelig på hjemmesiden og ikke er ændret på de punkter, hvor nævnet har udtalt kritik. Skriftype og layout bør svare til den opsætning, der i øvrigt anvendes i redaktionelle artikler i mediet.

Afgjort den 22. juni 2023